

Mavzu: Mexanik harakat.

MEXANIKA-jismlarning o'zaro ta'siri, harakati va holatini o'rganadi.

- Mexanikaning bosh vazifasi- istalgan vaqt momentida jism koordinatasini aniqlash.
  - Mexanika bo'limi asosiy 3 ta qismdan iborat.
- 1. Kinematika- “kinematos” so'zidan olingan bo'lib, “harakat” degan ma'noni bildiradi. Ushbu qism jismning harakat qonunlarini o'rganadi.
- 2. Dinamika- “Dinamikos” so'zidan olingan bo'lib, “kuch” degan ma'noni bildiradi. Ushbu qism kuchlar bilan bog'liq bo'lib, jismning harakatga kelish sabablarini o'rganadi.
- 3. Statika- “muvozanat” demakdir. Bunda jismning muvozanatlik shartlari aks ettiriladi.
  - Mexanik harakat deb- jismning fazodagi vaziyatining vaqt o'tishi bilan boshqa jismlarga nisbatan o'zgarishiga aytiladi.

FAZO VA VAQT

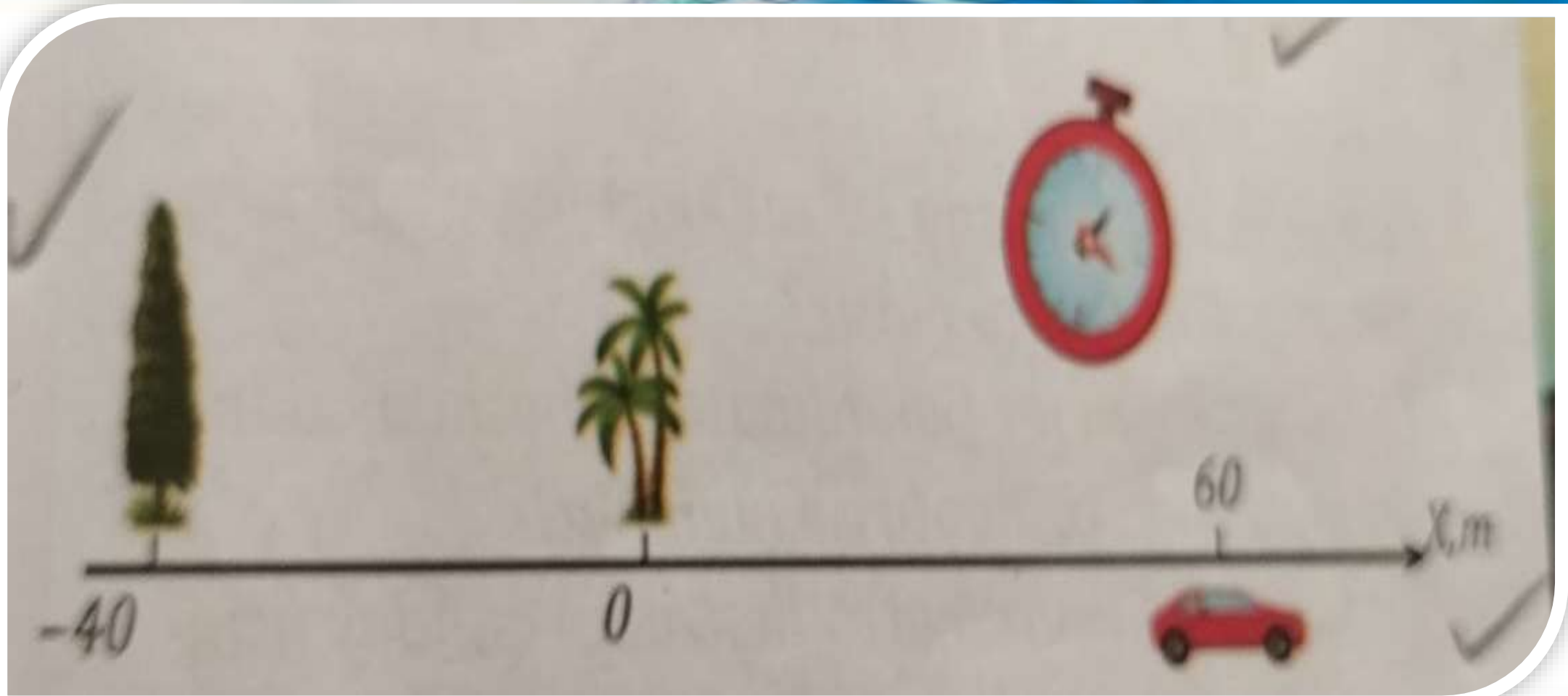
TABIATDA BARCHA JISMLAR HARAKATDA BO'LADI. HAR BIR JARAYON FAZODA VA VAQTDA SODIR BO'LADI. JISM BIROR VAQTD FAZODA BOSHQA JISMLARGA NISBATAN ANIQ BIR VAZIYATNI EGALLAYDI. AGAR JISMNING VAZIYATI VAQT O'TISHI BILAN O'ZGARMASA JISM TINCH TURIBDI DEYMIZ. AGAR JISMNING VAZIYATI VAQT O'TISHI BILAN O'ZGARSA, BU JISM HARAKATDA EKANLIGINI ANGLATADI.

**Sanoq jism unga
biriktirilgan
koordinatalar sistemasi
va vaqtni o'lchaydigan
asbob birgalikda sanoq
sistemasini tashkil etadi.**

**1. Harakatning
ilgarilanma,
aylanma, tebranma
kabi turlari mavjud.**

**2. Mexanik harakatda
jismning fazodagi
vaziyati vaqt o'tishi bilan
boshqa jismlarga
nisbatan o'zgaradi.**

**3. Harakatsiz
jismni sanoq jism
deb tanlash
mumkin.**

**4. Sanoq sistemasi uchta
narsadan iborat: sanoq
jism, unga biriktirilgan
koordinatalar sistemasi
va vaqtni o'lchaydigan
asbob**

***E'TIBORINGIZ
UCHUN
RAHMAT***

